

Copie

Wijz mijn Dierb: & Edel herten
Mijn goetlyc & hooftlyc Trespiter gmaal
Ende Coninc van Rome overleefinghe
voortdich dominey ende smanting /

[illegible]

Vuy Brabant In quartier Vuy Egerogender Reg
als bij die Vind Heerhuyamer in Brabant, Ende
gemonsteren die edelike dierfame Vindgael, gelyk bij
adynse Vay die Vay gaele fianties Ederfentere, gemonst.
Ende goetvrijen, Conspiteren, inderre Portvrijen,
bij des, dat die supplianten Ende derre Vay geyd
zys dier op is binnit ghene Vroentel Ende genulintel fied
zoeder Vroentel derfentel genulintel boeder gonne, Enllit boertalme
mogen setten, penulit Ende goetel off dier setten gelnit (S)
voetel aldergunde boontel tsi gelyk, berke oft ander
gunt Ende die alder gunde stantel Ende Vay Vroentel,
nutfgaender affguntel, Vertimulit, brok, grove oft
anderfentel bekeentel tsi gelyk inderre, S boederen setten,
gelnit Ende voetel also dier Ende inderfentel als geyd
dat gelyk Ende goetduntel Enll, begonstelyk dat si
de gelnit stantel Ende boetel Enll indergonst
Ende lantel tsi geyd gergitige boetel, Ende gergitige
naet ordinaris lastel Ende rontit dierre ander
dier gelyk rontit berreget gelyk, Ende boetel
oe dierre last Ende rontit dat si gelnit (S)
gogond gelnit boetel voor eerguntel Vay dier gelnit
to bekeentel Ende rontit dierre voor de goetduntel
amul (Dut Vuy Egerogender Reg Ende tot profitye
Vuy gelnit voor goetel to rontit dierre
erfentel S onlos baetel regit Vuy dier gelnit
niet tpietel, dierre dier fientel dier regit dier
ballit op S. Lantit dier regit dier Vuy dier, Vay

[illegible]

Eerstelike van Brabant naar bevoering /
Gedins te Brabant. Nu legm. durs de minen van
meen siftening der ender diertelne / M.v.†, omg.
Albert / Lijer Pont alnare zeevaren / N. de
Montmorency, De Noelle, marck / W. de Robiano,
Esterloff.

TRANSCRIPT

Aen mijn eerwaerde ende edele heeren
Mijn heeren de hoofden, trespicer general
ende comisen van henne doorluchtichste hoocheden
domeynen ende finantien

[Vel1]

Verthoonen zeer oitmoedelijcken de gemeyn geërfde soo geestelijcke als weerlijcke des dorps van Vucht, aldernaest geleghen bij de stadt van Shertogenbossche, dat zij ende allen het hout opte voorhooffden van henne respectie landerijen of erffenissen aldaer bij hen ende henne voorsaeten geplant of bepoot, altijt zijn vrij ende exempt geweest van t'recht van den houtschath der hertogen ende hertoginnen van Brabant, te weterne de cloisteren, gasthuysen, geesthuysen, andere godthuysen ende ingesetenen, poorteren ende poorteressen binnen Shertogenbossche, uyt crachte van seecker privilegie, hen bij goeder memorie Wencelav, hertog van Brabant verleenth, ende d'ingesetenen tot Vucht voorsz. bij andere privilegien ende immemoriael hercomen, ten opsien dat zij ter plaetse van de justitie opte heye aldaer moeten helpen onderhouden assisteren ende verrichten het gerichte over den misdadighe die bij wethouderen der voorsz. stadt ter doot worden geweest, ende hoewell desen aengemerckt, de hoochrentmeester binnen de voorsz. stadt, mr. Merten Fierlants nyet waere gefundeert, om het hout opte voorhooffden der supplianten gepoot ende gewasschen, te willen doen affhouwen, ende ten behoeff van henne hoocheden aen te slaen, gelijk deselve nochtans pretendeert te doen contrarie de voorsz. respectie privilegien, oudt hercomen ende aengenomen last of servituyt van t'sassisteren t'voorsz. gerichte, ende oversulcx daertoe aen de heeren van de reeckencamer (soo men verstaet) geadviseert ende deselve reeckencamer dyenvolgende hen aen uwe eerwaarden ende edelheden

[Vel 2]

bij besloten brieven, hierbij gaende, geadresseert uyt oirsaecke alleenlijck dat de voorsz. rentmeester is allegerende dat de brieven van octroy hierbij onder copye gaende bij elcken van den supplianten voor henne erffen op ende binnen henne vroenten ende gemeynte te mogen planten ende pooten, nyet en soude zijn geinterineert, des nochtans nyet dan bij enckele ende simpele omissie moet geseght worden te zijn geschiet, ende dat ter avontueren oyck t'voorsz. interimment wel mach zijn gebeurt, maer gedemanueert of in de reeckencamer bij versuymenisse ongeregistreert gebleven, sulcx dat daeruuyt ende mits d'andere reden hiervoor verhaelt, de supplianten mette pretensien des voorsz. rentmeesters nyet en zouden behooren belast te worden, te min oyck dat uyt de copye authenticque hieraen gehecht is blijckende dat vanwege des hertoge van Brabant aen den gebueren van Vucht voorscreven, de gemeynte voor seeckere chijsen is vercocht ende de supplianten daarvan alsoo zijn meesters, temeer de chijsen daervoor alnoch worden betaelt, midts denwelcken. Soo bidden zij zeer oitmoedelijck dat uwe eerwaarden ende edelheden gelieven wille t'ordonneren, dat nyettegenstaende d'omissie die over d'interinment der octroye voorsz. soude mogen zijn geschiet, ende andersints mits de voorsz. vercoopinge noodeloos zijnde, t'selve alnoch ex abundanti sal mogen geschieden, oyck sonder eenige nieuwe chijsen te erven bekennen mits de tegenwoirdige chijsen uyt d'erffenissen van den supplianten respectie eens geconstitueert ende /

[vel 3]

noch (soo voorsz. is) te vergelden staende, regard oyck nemende bij uwen eerwaarden ende edelheden (boven soo menichvuldige langdurige exactien ende pilleringen t'voorsz. dorp overcomen) dat de plantagie ende bepotinge op de gemeynte voor yeders erffenisse tot Vucht voorsz. uyt crachte van den voorsz. octroy gedaen, bij oirsaecke ierst van de Gueldersche ende daerna de inlantsche oorlogen in dese provincien zedert den jaere 1500 zesentsestich aldermeest zijn verniet ende de reste voorts bij de tegenpartije verbrant, affgehouden ende geëmployeert ten tijde van twee swaere belegeringen der voorsz. stadt van Shertogenbossche, daerdoor oyck ende mits de vrees van andere haere belegeringe (in cas de nieuwe oorloge des Godt verhuede) de supplianten tot egeen nieuwe plantagie of bepotinghe alnoch en derven verstaen, mede den voorsz. rentmeester Fierlants ordonnerende om van alle voordere pretensien ter cause voorsz. te desisteren ende hen

met depedertieve ex abundanti dispensatio ende vergunninghe bij uwe eerwaerden ende edelheden ten effecte van t'voorsz. oitmoedich bidden ende versueck te contenteren, laetende den supplianten in eenich cleyn recompens van henne geledene onspreeckelijcke schaden voorts van alles ongemolesteert, d'welck doende etc. In margine stont: Haere hoocheden gehoort hebbende t'rappoirt van deze requeste, mitsgaders van de advysen daerp[gegeven, zoo bij Marten Fierlants, raedt ende rentmeester generael /

[Vel 4]

van Brabant int quartier van Shertogenbossche als bij die van de reeckencamer in Brabant, ende geconsidereert die redenen daerinne verhaelt, hebben bij advyse van die van haere finantien geconsenteert, geaccordeert ende geoctroyeert, consenteren, accorderen ende octroyeren bij desen, dat die supplianten ende elcke van hun voor zijn erfve op en binnen heure vroenten ende gemeynten thien roeden verre terselver gemeynte weerts inne, zullen voortaan mogen setten, planten ende pooten off doen setten, planten ende pooten alderhande boomen t'zij eycken, bercken, of ander houdt ende die aldaer houden staende ende wassende, mitsgaders affhouwen, vertimmeren, breken, vercoopen of andersints bekeeren in heuren oirbaere, ende wederom setten, planten ende poten alsoo dicke ende menichwerven als hun dat gelieven ende goetduncken zall, behoudelijck dat zij de gemeyne straeten ende wegen zullen onderhouden ende laeten up heure gerechte wijde ende hen reguleren nae de ordinarisse lasten ende conditien daeroppe andere dorpen gelijck consent vercregen hebben, ende voorts op expressen last ende conditie dat zij schuldich ende gehouden zullen wesen voor recognitie van dese gratie te bekennen ende constitueren voor de tholcamere van de stadt van Shertogenbossche ende tot profijte van haere voorsz. hoocheden te constitueren eenen erffelijcken ende onlosbaere chijs van zesse ponden aerten t'sjaers, daeraff den iersten verschijndach sall vallen op Ste. Lambrechtsdach chijsdage van Vucht, van

[Vel 5]

dit tegenwoordich jaer 1614, ende daervan te verlijden behoorlijcke verbanbrieven tot hunnen coste, midtsgaders dat oick alle geprivilegieerde personen, wy dat die zijn, als waeren het oyck poirters van de voorsz. stadt van den Bossche, ende allen andere nyet gepreviligieert ten respecte van het houdt vallende in de voorsz. overplanttinge oft thien roeden, zullen betaelen het seste houdt oft zesten penninck van de weerde van den houte, volgende d'instructie dienende tot het oplichten van t'recht van den houtschath in denselven quartiere, alles op peene van nullityet van dese gratie, ende aengaende de plantinghen, affhouwen, vercoopen ende vertieren van den houte ende andere excessen bij hen tevooren gedaen onder t'dexel van d'octroy van den keyserlijcke majesteyt van den lesten Meerte anno 1516, d'welck bevonden wort nyet geinterineert ende daeromme sonder effect gebleven te zijne, heure voorsz. hoocheden hebben uyt sunderlinghe ende nieuwe gratie allen t'selve geaggreert ende geconfirmeert, aggreeren ende confirmeren bij desen mits bij de supplianten betaelende in handen van den voorsz. rentmeester voir peene van den voorsz. excessen ende versuymenisse, de somme van hondert vijftich guldens eens, die daeraff gehouden wordt te verantwoirden tot proufijte van haere voorsz. hoocheden, ordinerende dyen- volgende opene brieven van octroye gedepescheert te wordden, belast met verificatie in de voorsz. finantie ende interinement in de voorschreven

[Vel 6]

reeckenmeester van Brabant naer behooren. Gedaen te Brussele den 4en dach der maent van Meert seshienhondert ende vierthiene, M.v.t. onderteeckent Albert. Leeger stont alnoch geteeckent N. de Montmoreny, De Noelle, Marles, B. de Robiano, Sterckess.

HERTALING

Eerwaarde en edele Heren!

Heren hoofden, thesaurier generaal en commiezen van hunne doorluchtige hoogheden!
Rentmeesters en penningmeesters!

Ingezetenen, geestelijke en wereldlijke autoriteiten van het dorp Vught, gelegen bij de stad 's-Hertogenbosch, geven eerbiedig te kennen:

- Dat zij over de houtgewassen op de gronden voor hun landerijen en erven, die daar door hun voorgangers zijn geplant of gepoot, altijd gevrijwaard zijn gebleven van belasting door de hertogen en hertoginnen van Brabant, evenals door de kloosters, gasthuizen, gestichten, godshuizen en ingezetenen, poorters en poortersessen van 's-Hertogenbosch, zulks op grond van een vaststaand privilege dat Hertog Wenceslaus van Brabant hen tot ieders herinnering heeft verleend;
- Dat de ingezetenen van Vught bij privilege en op grond van plaatselijk recht moeten helpen bij het voorbereiden en uitvoeren van de doodvonnissen van misdadigers, gewezen door de wetshandhavers van voornoemde stad;
- Dat de hoge rentmeester van voornoemde stad mr. Maarten Fierlants ongefundeerd heeft aangegeven dat het hout dat de aanvragers hadden aangeplant op hun voorerven gekapt moest worden en dat zij daarvoor zullen worden belast;
- Dat hij dat bepaalde in strijd met voornoemd en in de stukken vastgelegd privilege;
- Dat daarover aan de heren van de Rekenkamer kennelijk advies is uitgebracht;
- Dat daarin de Rekenkamer uwe eerwaarden en edelen in bijgaande vertrouwelijke brieven – verstuurd aan de voornoemde rentmeester – heeft aangegeven dat het privilege van elk der aanvragers - dat zij voor hun erven op gemeentegrond mogen planten en poten - niet zou zijn vastgesteld, anders dan slechts mondeling en daardoor tekortschietend;
- Dat gezegd wordt dat voornoemde afwijzing wel is gemeld maar niet is gedeponneerd danwel per abuis niet is geregistreerd bij de Rekenkamer;
- Dat daarom en wegens andere hiervoor vermelde redenen de aanvragers niet geschaad mogen worden door aanspraken van voornoemde rentmeester, temeer omdat ook uit de hier bijgevoegde authentieke akte blijkt dat door de Hertog van Brabant aan de inwoners van Vught de gemene gronden zijn verkocht en dat de aanvragers daarom daarover mogen beschikken, zeker als de cijzen daarover alsnog worden betaald.

Daarom verzoeken zij zeer eerbiedig dat uwe eerwaarden en edelen gelieven te willen afkondigen:

- Dat niettegenstaande het voorschreven verzuim over het inschrijven van de vergunningen en omdat anders voornoemde verkoop van gronden nutteloos zou zijn;
- Dat hetzelfde alsnog ex abundanti (wellicht ten overvloede) moge gebeuren, en wel zonder enige nieuwe cijzen op te leggen, behalve de openstaande cijzen die voorheen de aanvragers zijn opgelegd en nog open staan.

Overwegende:

- De veelvuldige langdurige onttrekkingen en plunderingen die voornoemd dorp zijn overkomen;
- Dat de aanplant en verpotingen op de gemene gronden voor ieders erven zijn verricht op grond van voornoemd privilege;
- Dat als gevolg van eerst de Gelderse en daarna de binnenlandse oorlogen in deze provincie sinds de jaren 1566 door de vijand zeer veel is vernield, verbrand, afgenomen en aangewend tijdens twee zware belegeringen van voornoemde stad 's-Hertogenbosch;
- Dat daardoor en uit vrees voor nieuwe belegeringen ingeval van een nieuwe oorlog (wat God verhoede) de aanvragers alsnog nieuwe beplantingen en bepotingen willen doen;
- Dat ook voornoemde rentmeester Fierlants heeft meegedeeld af te zien van alle vroegere aanspraken in deze zaak en wellicht ten overvloede met terugwerkende kracht eerbiedig bij uwe

- eerwaarden en edelen om ontheffing en toekenning vraagt van voorschreven verzoek, waardoor de aanvragers een kleine compensatie krijgen voor de door hen geleden onuitsprekelijke schade;
- Dat daarbij in de marge is opgemerkt dat hij - rentmeester generaal van Brabant in de regio 's-Hertogenbosch Maarten Fierlants - waar hunne hoogheden gehoord hebben het verslag van deze aanvraag alsmede de adviezen daarop, gewezen heeft op de overwegingen en de achtergronden en dat dit advies de instemming heeft van de penningmeesters;
 - Dat zij instemmen en akkoord gaan met, en bij deze het recht toekennen dat de aanvragers en al de hunnen voor hun erven op en binnen hun gemene gronden 10 roeden ver (ca. 57m) op diezelfde gemene gronden voortaan mogen zetten, planten en poten of doen zetten, planten en poten allerhande bomen, hetzij eiken, berken of ander houtgewas;
 - Dat zij dit zo dikwijls en menigmaal mogen doen als zij believen en goeddunken, behoudens dat zij van de openbare straten en wegen zullen afblijven en die op hun rechtmatige breedte laten en de regels naleven die hier normaal zoals in de andere dorpen gelden;
 - Dat daarop verder de uitdrukkelijke last rust dat zij verschuldigd en gehouden zijn aan een recognitie van deze toekenning die zal worden vastgesteld en vastgelegd door de Tolkamer van de stad 's-Hertogenbosch;
 - Dat ten bate van voornoemde hoogheden een erfelijke en onherroepelijke cijns van zes ponden per jaar, de eerste betaaldag daarvan zal vallen op St. Lambertusdag (17 september), de cijnsdag van Vught;
 - Dat daarvan op hun kosten behoorlijke administratie wordt bijgehouden, met daarin ook wie alle geprivilegieerde personen zijn, net als dat gebeurt bij de poorters van 's-Hertogenbosch;
 - Dat alle andere niet-geprivilegieerden voor het fruit dat valt van het voormelde hout een zesde zullen betalen van de waarde van het hout, conform de regels van het recht van de houtschat in deze regio;
 - Dit alles op straffe van nietigheid van dit privilege;
 - Dat kappen en verkopen en gebruiken van het hout alsmede andere excessen voorheen door hen werd bedreven onder de noemer van het privilege van de keizerlijke majesteit van maart 1516;
 - Dat daarvan is vastgesteld dat deze niet is bekrachtigd en daarom geen betekenis heeft;
 - Dat hunne voornoemde hoogheden bij nieuwe en uitzonderlijke gratie nu met hetzelfde instemmen en bevestigen.

Aldus vastgesteld met bepaling dat zij bij deze toestemmen en bevestigen dat de aanvragers een boete moeten betalen en overhandigen aan de voornoemde rentmeester voor de voornoemde excessen en verzuimen ten bedrage van 150 gulden eenmalig;
Dat dit middels te overdragen brieven en akten verantwoord wordt geïnd ten bate van voornoemde hoogheden, te verifiëren en vastleggen door voornoemde penningmeesters en de bevoegde rekenmeester van Brabant.

Gedaan te Brussel op de 4 maart 1617.

Opgetekend door Albert.

Daaronder handtekeningen van

N. de Montmorency,

De Noelle,

Marles,

Balthasar de Robiano, thesaurier-generaal,

Sterkess